

RESSON DE LAS PLANAS E DE LAS VALAAS

(jornal en occitan d'informacion estudianta)

Redaccion dals estudiants dal Despartiment Lengua d'òc de la fac de Letras,
dal MED'Oc Niça e de tots aquelos que vòlon i escriure.

*Diches dal mes : « A se me
voulièn entendre, a se me voulièn
seguì » F. Mistral ò
« Lo jornal ?, quora pòl pareisse
! »*

N° de decembre dal 2000

*Numero a gràtis
(just lo chal fotocopiar)
O €, O FF*

La rúbrica en -Ista
per Gèlo

Avètz dich musica ? ma zica !

Parlem musica. Musica, qu'es ambé l'Esperanto, una de las (utopicas?) lengas internacionalas. Vos prepauso de faire conoissença amb la musica en Occitània, e las musicas : en versions originalas, o francesas, o las doas. Vaquí la tièra d'una desena de grops, mai conoissuts, que gíran aüra sus las scenas europèas. Per si desbogatjar l'ànima e pantaiar un còup, chaplatz la lucarna, de que vos repuar lo moral e las aurelhas, per tornar cargar las batarias.

Estils musicals : NOM DAL GROUPE [òc] : *lengas / dialeites cantats*, instrument enplegats

I) Trobaors :

Trobadors **classic** : (cants e ritmes de l'edat miejan XIIIⁿ, XIVⁿ, XVⁿ)

ZUCCHETTO Gerard : *occitan* ; votz, instruments d'epoca

Monofonia : (modernisacion de musicas e cants populars dals sègles XVIIIⁿ, XIXⁿ; creacion)

- Solistas :

ORIONAA Marilis [Pau] : *gascon biarnès* ; votz, acompanhaments

SETTE Renat : *occitan* : votz

- Trobadors neo classic :

CARLÒTTI Joan- Maria : *provençal* : votz, guitarra

DAUMAS Daniel [Regussa] : *provençal* ; votz, guitarra

MARTÍ Claudi : *lengadocian* ; votz, guitarra

MAURÍS [Niça] : *niçard*; votz, guitarra

VAILLANT Patric : *lengadocian* ; votz, guitarra

- Varietats :

BONNET Guiu [Avenhon] : *provençal* ; votz, acompanhaments

Polifonia : (cants comlectius/ d'ensèm dals sègles XIX, XXⁿ)

ENAMORADA MAGDALENA [Massilha] : *provençal* : voses, acompanhaments

GACHA EMPEGA [Massilha] : *provençal maritim* ; voses

LO CÒRO DE BERRA [Niça] : *niçard*; voses

LA TALVERA-colectiu [Tolosa] : *lengadocian* ; voses, acompanhaments

II) Tradicional nòu : (ritmes d'aüra amb instruments d'epoca)

Bofadis (vents) : DUO ESPINASSE (Gasconia) ; bofas (*cornemuses landaises*)

III) Trobaors nòus : (juec de voses amb instruments d'aüra)

Ragamufin : (sègles XXn, XXIn)

MASSILIA SOUND SYSTEM [Massilha] : *provençal / fr* ; votz & sintetisaire

NUX VÒMICA [Niça] : *niçard / fr* ; voses & sintetisaire

FOOTEUSES DE OAI [Massilha] : *fr* : voses, acompanhaments

AIOLI : *fr* : voses, sintetisaire

Escat : (sègles XXn, XXIn)

THE FABULOUS TROBADORS [Tolosa] : *lengadocian / fr* ; voses & percussions

ZEBDA [Tolosa] : *fr* ; voses, acompanhaments

IV) Balèti bolega : (creacion roca amb instruments ancians e d'aüra)

Rocaròtla pòple (*rocaròtla e pòple*) : LO DALFIN [Caralh] *dalfinès* ; guitarra electrica, bateria, pifre (*fifre*), viola, acordeon

Rocaròlta (*roca*) : NADAU [Pau] : *gascon biarnès / fr* ; voses, guitarra electrica, bofa

Contrada (*country*) : BARBA ONTARIÒ [Niça] : *niçard* ; guitarra & armonica

V) Autres : (creacion amb instruments d'aüra)

Rocajaz (*ròc e jaz*) : MESCLADISSA [Montpelhièr] : *lengadocian costier* ; acompanhaments

Los Pagalhós

Los morres de pòrc

...

Vaquí, la miu seleccion, mas cal ren obliar los pichòts grops que traucaràn belèu ! E bona escota !

Rúbrica : Estadi

per Joan-Pòli de las Valaas

Per aquelu afeccionats dei espòrts colleitius, vaquí lo passapòrt dau suportaire professionau, lo vocabularion indispensable per passar desapercbut dins li tribunas dei estadis de Nissa. Per exemple au temple dau balon a Nissa : per de partidam au " Rai ", ò ancara de siola a " l'Onorable " dins lo plan de Var, dins lo riu de Var.

Compliments a l'adversari:

Bruta bèstia

Pòrca petan [pwarca pétan]

Pesolhós [pésouious]

Estronàs [estrounass]

Rementa dau palhon [... dow paioun]

Palhasso [paiassou]

Pissacan

Ai marrits jogaires:

flau

morre d'api

es bòch

charafi

Mas, que (qu') : pitós !

estraça

que lach

Vai ti comprar una man (~ un pen) au (nom dau supermercat dau canton)

Expressions:

Fan de con!

Fan de chichorla!

Petador! [pétadou(r)]

Pecaire!

Cangre!

Prononciacion de l'occitan (grafia classica):			
- letra(s)	= [equivalent fonetic en francès]	exemple:	[fonetica francèsa]
- ò	= [o~wa]	ex: pòrta	[pw'orta~pw'arta]
- o	= [ou]	lo	[lou]
- -ós	= [ous] = suffix fr -eux, ex: urós : heureux	gaujós	[gawdj'ous]
- au, eu, òu	= [aw, ew, ow]	pauc	[paw(c)]
- aü, qü	= [ahu, ku]	aüra	[ah'ura]
- ieu, iu, io	= [iéw, iw, you]	riu, diu	[riw, diw]
- -lh, nh	= [-il, gn]	vielh, estranh	[viey, éstr'agn]
- ch, sh (gavòt)	= [tch, ch]	lach, necessari	[latch, nessess'ari]

Nòtas:

1. lo -s dal plural (e -es dal plural alongat) se prononcia de pertot en Contea de Niça, exclua la ciutat, sa perifèria pròcha (pròchas còlas e valons de Niça)

2. lo -l final se prononcia [l], deven -u [w] solament en niçard ; ex: dal [dal] e a Niça dau[daw], mas se ditz jornal [djourn'al] dins los dos dialeites

Cal ben notar qu'una lenga non es sempre vertadièrament la mema quand s'emplega a l'oral e l'escrich. Tantben, existís de variacions de prononciacion d'una region a l'autra (coma en francès de França, Quebec, Belgica, Aïti...).

Correspondéncia : medoc@caramail.fr (precisar per lo Med'Oc Niça)